



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 1. Status quæstionis & Doctorum placita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

essentiale composito; aliisque innumeris in locis dari formam substantialem in omni composito docet tanquam verum, & tanquam quid certum statuit.

2. Prima ratio huius Conclusionis petenda est ex nostro rationali animo, quem esse formam informantem, & existentem est fide sanctum, vt ostendam Controversi. I. de anima Punct. 3. & ratio ipsa conuincit à posteriori desumpta ex illius immobilitate, ex merito & demerito voluntatis, ex libertate illius, ex actibus intellectus & voluntatis, reliquarumque potentiarum, quæ omnia accidenti competere repugnant, vt ipso naturæ lumine notum est: ex nostro animo rationali gradum facimus ad reliqua viuientia præcipue sensitua, in quibus plures operationes inuenimus similes aliquibus, quas exercent ratione animæ, illas videlicet, quæ correspondent gradui viuientis, in quo conueniunt, sensationes videlicet in viuientibus sensituius, & modus se nutriendi in vegetatiuis: ergo datur aliquod principium radicale ex quo oriuntur hæ oppositiones similes rationali secundum illam rationem, in qua conuenit cum illo: ergo sicut in homine principium sentiendi est substantia, ita in equo erit similiter substantia.

3. Vniuersalius ex eadem operationum similitudine, probò dari principium aliquod radicale, quod sit substantia: In omnibus compositis eiusdem speciei, siue viuientibus, siue non viuientibus dantur accidentia similia, in quorum productionem, & conseruationem propendet compositum: Sed hæc propensio non est propria materiæ, quæ ex se est indifferens, vt habeat hæc vel illa accidentia: ergo oritur ex alio principio constitutio compositi, cuius propria sunt hæc accidentia; hoc non esse accidens, sed substantiam, sic probò. Quando aqua amittit frigiditatem, & quodlibet aliud compositum quancumque ex primis qualitatibus illi innatam eo ipso quod absit contrarium, statim se restituit in pristinam qualitatem: ergo hæc qualitas oritur ab alio principio distincto à qualitatibus, quæ non possunt se inuicem producere; frigiditas enim amissa non potest ab alia qualitate specie distincta produci, neque potest intentio frigiditatis amissæ produci ab aliis gradibus frigiditatis in eodem subiecto permanentibus, quia si lignum vel aliud compositum amittat gradum aliquem frigiditatis non debet: etiam si alij plurimi permaneant in eodem ligno, non recuperat gradum frigiditatis amissæ: ergo hæc restauratio non fit à frigiditate superstitente, sed à forma alia substantiali; quia si fieret à frigiditate, in illo composito citius fieret, in quo maior frigiditas formalis permaneret, quod non ita fieri oculis cernitur.

4. Rursus hæc accidentia, quæ semper comitantur compositum huius speciei vel sunt connexa ipsa inter se sine aliquo ordine prioris, & posterioris, vel in aliqua prima radice: non ipsa inter se, quia in equo datur visio similis visioni hominis; & in homine connectitur cum actibus & potentiis, cum quibus in equo non connectitur, deinde quia hæc connexio vt probatum est exemplo aquæ restituentis se in pristinam frigiditatem; est ratione alicuius principij actiui in pluribus accidentibus, quæ sibi non possunt esse inuicem causæ: ergo est in aliqua radice ex qua oriatur: ergo illa erit primus actus materiæ, & quæ primò & per se ordinatur ad constituendum compositum, quod ad illam non supponitur, & reliqua eorum in ordine ad illam, quam ex natura sua tanquam ipsorum radicem supponunt. Probo consequentiam, ex constitutiuo substantiæ quod est non ordinari ad aliud, quod supponatur ad ipsum & esse id, ad quod reliqua ordinantur, quod dicimus esse ens per se, hoc est propter se intentum à natura: sed illa radix communis accidentium, quæ semper comitatur hoc specie compositum, est per se modò explicato: ergo est substantia.

5. Vltimò ostendo compositum per generationem formam substantialem acquirere ex diuersitate mutationum, quas experimur eandem materiam subire. Ferrum candens est si intensissimum calorem in se concipiat, vt primum separatur agens, à quo calor ille fuit productus, paulatim intensiorem calorem amittit, & breuiter temperamento debito se restituit. Ignis quando in cineres redigitur nunquam potest temperamentum amissum, iterum acquirere, neque ad antiquas qualitates redire: ergo diuersam subit mutationem materia ignis, & materia ferri, quando videmus ignem candentem, & ignem in cineres redactum; quæ diuersitas ea est, vt materia ignis candentis solum in accidentibus alterationem passa est, & permanens cum eadem

forma substantiali, quantumuis accidentia perdantur, principium retinet, quod similia accidentia in illa producet, abscedente contrario, à quo fuerunt corrupta; materia verò ignis redacti in cineres formam substantialem amittit, & nullum in illa remanet principium, ex quo similia accidentia antiquis deperditis rursus oriuntur. Hæc & alia plurima latè, doctè & solidè expendit Noster. Soar. disp. 15. sect. 1. Hæc sufficiant pro re iam iuxta omnes Doctores extra omne dubium stabilita.

PUNCTUM II.

Quotuplex sit forma in vnoquoque composito.

§. I.

Status questionis & Doctorum placita.

1. **N**on disquiro modò an eadem materia plures substantiales formas possit recipere supernaturaliter, de quo dicam Controversi. 8. Puncto 2. sed an materia habeat duas formas inter se connexas, & subordinatas in ordine ad naturalem constitutionem vnius compositi, ita vt altera demptæ, etiam si alia superfit in materia compositum simpliciter & adæquate non sit constitutum.

2. P. Soar. I. Metaph. disp. 15. sect. 10. plures de hac re opinionnes refert. Sensere Paulus Venetus, & Henric. de Gandauo citati apud Suarez num. 4. tot dari formas realiter distinctas in quocumque composito, quot dantur gradus metaphysici, & prædicata essentialia formaliter distincta in quocumque composito. Scotus, & Henriquez apud eundem Soar. num. 8. formam quandam corporeitatis in viuientibus constituunt. Scotus illam in omni viuienti agnouit, Henricus tantum in homine hanc corporeitatis formam inuenit. Alij apud eundem Soar. num. 17. distinguunt formas secundum diuersos substantiæ gradus. Sunt autem quatuor gradus substantiarum materialium, alia est substantia inanimata, alia vegetabilis, alia sensitua, alia rationalis. Substantia inanimata secundum hanc sententiam vnicà tantum gaudet formà: Vegetabilis duabus potitur: Sensitiua tres continet formas; & Rationalis quatuor includit. Multi ex antiquis Philosophis pro diuersis partibus heterogeneis viuientibus partiales formas distinctas constituiebant superadditas; alij formas per totum corpus dispersas. Ex Medicis tenent nonnulli cum Galeno, & Auicenna, in quolibet mixto formas elementorum formaliter manere. Communis Theologorum & Philosophorum sententia vnicam tantum formam in vnoquoque composito siue inanimato, siue animato constituit. Ita D. Th. 1. p. q. 76. art. 4. & alij plurimi apud Suar. n. 62. quam idem Suar. latè propugnat ibid. & disp. 13. sect. 3. & lib. 1. de anima cap. 6.

3. De Medicorum sententia afferentium, formas elementorum manere formaliter in mixto, iudicium feram Contr. 7. de generatione, Punct. 4. vbi specialiter illam exagitabo. De sententia constituyente diuersas formas partiales superadditas pro partibus heterogeneis dicam Contr. 1. de anima, Punct. 7. Nunc de aliis sententiis iudicium fero.

§. II.

Duplex reicitur sententia.

4. **P**rimo loco reiicienda est sententia, quæ formas multiplicat pro multitudine prædicatorum essentialium ex his quæ diximus in Logica, vbi probauimus prædicata essentialia non distingui distinctione reali, sed tantum per rationem, ex quo inferunt rationes formales prædicatorum non distingui per formas realiter distinctas, alias realiter, & non solum formaliter distinguerentur. Secundò, si formæ multiplicandæ essent secundum diuersa prædicata formaliter distincta, necessum esset non solum in compositis, sed etiam in formis accidentalibus in Angelo & in materia prima formalitates realiter distinctas constituere, quia in his entitatibus reperiuntur prædicata essentialia formaliter distincta, generica, specifica & individualia, quibus formalitates, seu entitates realiter distinctæ correlponderent sicuti in toto composito secundum hanc sententiã correspondent. Vltimò eadem entitas indiuisibilis secundum diuersas cōuenientias, & secundum diuersos effectus,